

Var är prinsens spindel?

Text: Monica Klasén McGrath Foto: Anki Almqvist

Sedan ett par år tillbaka anordnar Kommunikationsenheten grupper med barn som använder peklampa.

- Barn vill vara i grupp, säger Camilla Söderlind, arbetsterapeut. De mår bra av att träffa andra i liknande situation.

Vid Kommunikationsenheten utreds barns behov av alternativ kompletterande kommunikation, AKK. Barnen som kommer hit har ofta stora rörelsehinder.

– En del barn får rekommendation att använda peklampa som styrsätt,

berättar Camilla Söderlind, arbetsterapeut. Att lära sig använda en peklampa blir mycket betydelsefullt för de här barnen som haft en väldigt begränsad kommunikation tidigare.

Nu får de plötsligt ett uttrycksätt och ofta blir föräldrar och personal

förvånade över hur mycket barnen kan när de börjar kommunicera sin vilja, sina kunskaper och synpunkter. Ofta höjs den kognitiva nivån hos barnen när de får ett kommunikationsmedel.

När barn har svåra funktionshinder som innebär att de inte kan prata, fastnar ibland omgivningen i ett förhållningssätt som i huvudsak erbjuder upplevelser för kroppen. Barnet kommer inte vidare eftersom deras kommunikationssätt som tolkas av omvärlden är begränsade. Genom alternativa kommunikationssätt som exempelvis peklampor kan utvecklingen fortsätta.

Gruppen inspirerar

Under kommunikationsutredningen provas peklampor ut på vissa barn och omgivningen får tips och råd om hur peklampor kan användas. Sedan ska personal på barnets habiliteringscenter jobba vidare och handleda personerna i barnets närhet i hur peklampor kan användas.

– Det tar tid att lära sig använda en peklampa och det är inte säkert att man hittar tid hemma, på förskolan eller i skolan, säger Ann Eriksson som är specialpedagog. Peklampor kan lätt bli liggande och det är en stor förlust för barnet. Det här var en av orsakerna till att vi för ett par år sedan valde att starta en grupp för barn som fått peklampa.

Det är viktigt och stimulerande att få träffa andra barn i en liknande situation. Det är positivt att se att

Peklampor skickar ut en tunn laserstråle som visar en röd prick på det som barnet pekar på.

man inte är ensam om att prata med peklampa.

– Att få komma hit i gruppen kan göra det lättare att komma igång med användandet, förklarar Camilla. Gruppen blir en inspiration och ger idéer om hur man kan jobba med peklampan. Det är alltid någon som följer med barnet, som föräldrar eller pedagoger från förskolan eller skolan och på det sättet kan man jobba vidare i vardagen.

Ett annat viktigt syfte är att Kommunikationsenheten får erfarenhet och lär sig hur man kan jobba med grupper.

Viktigt att ha kul

Grupperna är aldrig större än fyra barn som är i samma ålder. Man träffas under fem tillfällen varannan vecka och varje träff avslutas med en fikastund. Innehållet är ganska lika från gång till gång så att barnen känner igen rutinen. Valet av aktiviteter bygger på att barnen ska känna att de är delaktiga och att de har kul, det är absolut det viktigaste.

– I gruppen får man också träna turtagning och det är bra för det sociala samspelet, säger Ann. Det kan vara svårt att få igång ett aktivt samspel i gruppen, men barnen ser ändå att de är fler som håller på med samma sak och det betyder mycket.

Häxan Pomperipossa

Idag kommer tre killar hit; Anton, Martin och Sebastian. Anton har sin mamma med sig och Martin och Sebastian har en lärare från förskolan med sig.

Camilla och Ann hälsar barnen välkomna och sedan får barnen med hjälp av peklampan och bilder visa vilket djur de vill vara i dagens rörelselek. I full karriär åker sedan krokodiler, ormar, tigrar och en snigel runt i korridoren. Anton skrattar så han kiknar och vill inte sluta. Killarna åker in i grupprummet där det sitter en stor filttavla på väggen. På tavlan

– Det tar tid att lära sig använda en peklampa, berättar Ann Eriksson som är specialpedagog.

sätter man upp bilder och fotografier. Nu ska det bli sångstund och barnen får välja sång och slaginstrument som de kan spela med när Ann och Camilla sjunger.

Efter sången är det sagodags och genom bilder på tavlan kan barnen själva välja vad sagan ska handla om. Anton får börja och får välja om huvudpersonen ska vara prins eller en prinsessa. Han pekar bestämt på prinsen. Martin får välja om prinsen ska bo i ett slott eller i en koja och pekar på slottet. Sebastian får välja vad prinsen ska leta efter – sin borttappade spindel eller elefant. Sebastian väljer den håriga spindeln och så här fortsätter berättandet. Barnen är aktiva och får själva utifrån olika alternativ, bestämma vad som ska hända i sagan. Något som skulle vara omöjligt utan peklampan.

Martins peklampa sitter fast vid sidan av hans glasögon och det är lite svårt att få den att peka rätt. Genom att tydligt titta på sina val förstår Ann och Camilla ändå vad han vill.

– Det kan vara lite svårt att få det praktiska att fungera, men det brukar ordna till sig när vi fått pröva olika alternativ, säger Camilla.

Gruppen avslutas med att häxan Pomperipossa i Camillas skepnad kommer in och busar med barnen. Sedan blir det välbehövlig fikastund och avslutning.

FAKTA

En peklampa skickar ut en mild form av laserstråle som visar en tydlig röd prick på det som barnet pekar på. Peklampan fungerar som handen eller fingret hos en person utan rörelsehinder. Med peklampan kan man visa på personer, bilder, föremål, bokstäver och därigenom uppnå en rik kommunikation. Nästa steg kan vara att lära sig styra ett datorbaserat kommunikationsmedel.